

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

Переглянути у форматі pdf

О. М. Коробкова

УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

№ 2, 2016 [Назад](#) [Головна](#)

1 0 0 0 0 0 0 0 1

УДК 339.137

*О. М. Коробкова,
старший викладач кафедри Комерційного забезпечення транспортних процесів,
Одеський національний морський університет, м. Одеса*

УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*О. М. Korobkova,
Senior lecturer of department of maritime commerce,
Odessa National Maritime University, Odessa*

GENERALIZATION AND ADAPTATION REGULATION OF FOREIGN EXPERIENCE CUSTOMS BROKERING

Досліджено зарубіжний досвід регулювання митної брокерської діяльності у розвинутих країнах. Узагальнення зарубіжного досвіду регулювання митної брокерської діяльності дозволило сформулювати моделі регулювання митної брокерської діяльності. Зроблено висновок про важливість впровадження та використання зарубіжного досвіду у регулювання митної брокерської діяльності в Україні.

Studied foreign experience in customs brokerage regulation in developed countries. The generalization of foreign experience of regulation of customs brokering allowed to form a model regulation customs brokering. The conclusion about the importance of the implementation and use of foreign experience in regulating customs brokering in Ukraine.

Ключові слова: митна брокерська діяльність, митний брокер, митне регулювання, митний агент.

Keywords: customs brokering, customs broker, customs regulation, customs agent.

Постановка проблеми. В умовах адаптації митного законодавства України до міжнародних стандартів, враховуючи дуже слабкі позиції митного обслуговування у міжнародних рейтингах, виникає гостра необхідність в проведенні змін у регулюванні такої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема регулювання митної брокерської діяльності багато уваги приділяли такі вчені, як І.І. Світлак [1], Д.В. Приймаченко [2], І. О. Бондаренко [3], Е. Гвардзинська [4] та інші вчені. Проте не стали предметом уваги вчених дослідження зарубіжного досвіду регулювання митної брокерської діяльності та можливості його використання в Україні.

Важливого значення в сучасних умовах набуває осмислення процесу становлення системи митного обслуговування з позицій усвідомлення світового досвіду в розвинутих країнах. Саме цим недостатньо розробленим аспектам регулювання митної брокерської діяльності приділяється увага статті.

Постановка завдання. Митна брокерська діяльність в сучасних умовах впроваджується під адміністративним тиском з боку Фіскальних органів та органів Прикордонної служби України. Узагальнення міжнародного досвіду регулювання митної брокерської діяльності може стати передумовою удосконалення механізму регулювання митної брокерської діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Митний брокер за кордоном повинен відповідати вимогам, встановленими законодавством відповідної країни. Так, у Канаді, наприклад, митним брокером визнається фізична особа, товариство або корпорація, яка виступає в якості агента зі здійснення митних формальностей. Канадським Агентством прикордонної служби (Canada Border Services Agency (CBSA)) від імені власника або імпортера товарів [5].

Агент повинен бути громадянином або постійним жителем Канади та мати достатні фінансові ресурси для проведення свого бізнесу у відповідальній сфері.

Отже, діяльність митного брокера можлива тільки після отримання ліцензії на посередницьку діяльність. Для отримання ліцензії претендент повинен забезпечити фінансову гарантію у розмірі 50000 канадських доларів для захисту митного та податкового управління проти втрат. Така гарантія може бути у формі грошових коштів або засвідченого чеку. За видачу ліцензії митного брокера здійснюється оплата у розмірі 600 канадських доларів. Окрім цього, один раз на рік митні брокери підтверджують кваліфікацію у галузі митної справи шляхом складання іспиту в митних адміністраціях кожного регіону, за який сплачується збір – 200 канадських доларів.

Механізм регулювання митної брокерської діяльності у Канаді представлено на рис. 1.

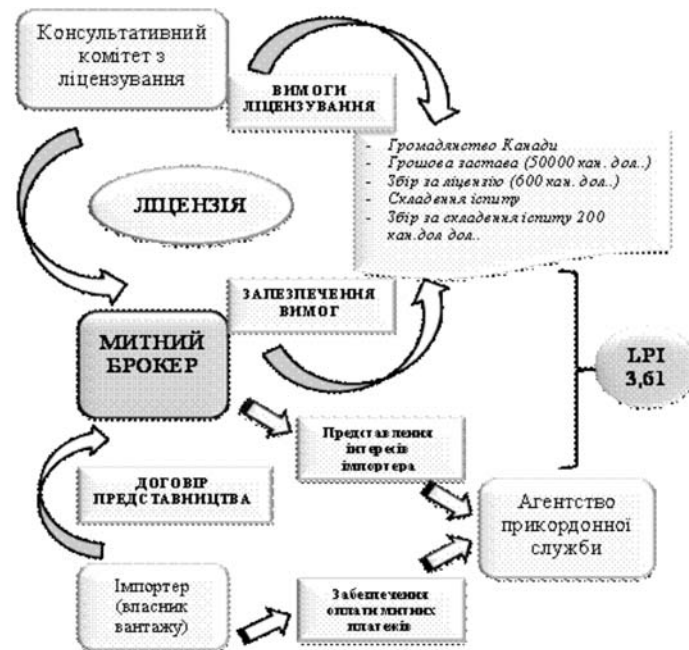

Рис. 1. Механізм регулювання митної брокерської діяльності у Канаді

* Авторська розробка

Сполучені Штати являють собою конкретний приклад країни, яка пережила негативний досвід спільної дерегуляції представництва в митній сфері. Вже в середині 1850-х років існувала практика схвалення коносаментів спеціальними торговцями – митними брокерами або експрес-агентами, яка впроваджувалась багатьма імпортерами чи вантажоодержувачами країни.

Діяльність цих агентів було повністю нерегульоване, вони декларували вантажі від власних імен, без реєстрації діяльності за вантажоодержувачів. З цієї практики виникло багато проблем, у тому числі шахрайства, так уряд США відреагував на це шляхом прийняття митних правил 1857. Так статтею 194 митних правил така практика, була припинена [6].

Сьогодні, митні брокери США- приватні особи, товариства, асоціації або корпорації, ліцензовані, регульовані та уповноважені США митної та прикордонною службою [7].

Кодекс Сполучених штатів визначає термін "митний брокер" як будь-яку особу, яка отримала ліцензію митного брокера міністерства фінансів США, в основні функції якого входить визначення і виконання економічної та грошової політики США, регулювання експорту та імпорту, фінансових організацій, збір податків, друк паперових грошових знаків і карбування монет.

Ліцензію митного брокера може отримати тільки особа що є громадянином Сполучених Штатів. Кваліфікацію митні брокери підтверджують у сервісних центрах (United States Customs and Border Protection). За прийняття іспиту стягується плата в розмірі 200 доларів США. Окрім цього за отримання ліцензії стягується збір у такому ж розмірі на користь адміністрації цього штату (рис. 2).

Особливості діяльності митних брокерів у США полягають у тім, що кожного третього року після отримання ліцензії митним брокерам необхідно підготувати та подати до міністерства фінансів звіт щодо активності бізнесу. Якщо особа, яка має ліцензію не може подати необхідний звіт, дія ліцензії призупиняється та може бути в подальшому скасована.

У США митний брокер, виступаючи представником імпортера, діє від імені самого імпортера. При цьому відповідальність за дотримання митних правил, за сплату мит і податків несе імпортер.

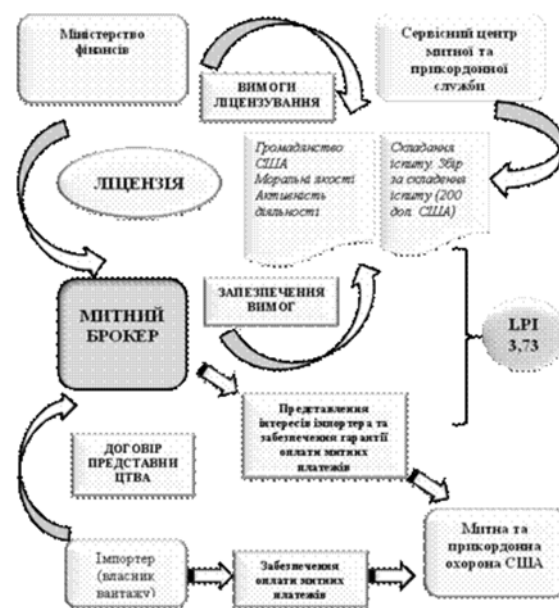

Рис. 2. Механізм регулювання митної брокерської діяльності у США

* Авторська розробка

У роботі митних брокерів США досить повчальним є механізм застосування гарантійних зобов'язань як забезпечення виконання обов'язків брокерів і їх

клієнтів перед митними органами.

На відміну від Канади, митні брокери не виставляють гарантій щодо дотримання своїх зобов'язань перед митними органами при ліцензуванні.

Обов'язковість гарантії обумовлена тим, що в США митне оформлення товарів проводиться, як правило, без фактичної сплати митних платежів, їх оплата проводиться не пізніше десяти днів після переміщення товарів через митний кордон.

Гарантії, застосовувані в США, по суті, не є ні банківськими, ні страховими. Фактично такий документ носить характер угоди, що передбачає втручання страхової компанії у випадку нанесення збитків однієї зі сторін угоди. Щорічно митні органи одержують відшкодування збитків приблизно по 200 000 страхових контрактів. Однією з переваг подібної системи забезпечення зобов'язань, як для імпортера, так і для брокера є те, що матеріальні затрати на забезпечення надійності не виводяться з обороту компанії. Дана система гарантій дозволяє брокерам і імпортерам одержувати більш високі кредити й суми гарантій з боку банків для подальшого розвитку бізнесу.

Основні правила, що регулюють роботу митних органів ЄС, наведені в Митному кодексі Спільноти. Цей кодекс гарантує уніфікованість митних формальностей в усіх державах ЄС. В європейському співтоваристві відповідно до Митного кодексу Європейського союзу (УСС) передбачено, що будь-яка особа (фізична та юридична, або організаційна одиниця без утворення юридичної особи) може бути посередником в митній сфері.

Однак у спільноті існують різні традиції щодо атрибуції діяльності митного представника від імені третіх осіб. У той час як в деяких державах ці заходи зарезервовані, починаючи з найдавніших часів до осіб, наділених спеціальними вимогами діяльності - надійності та достовірності (тобто Португалія, Італія, Греція, Іспанія), в інших державах вони, по суті, дерегульовані, тобто не потрібне володіння професійною компетентністю, яка повинна оцінюватися митними органами, для того, щоб практикувати цю діяльність.

Поділимо країни ЄС, щодо регулювання діяльності митних посередників на дві групи: держави, які використовують обмеження діяльності митних представників та держави, в яких не введено обмежень щодо діяльності митних представників.

У першій групі держав, діяльності митних посередників, як правило, розглядається як професія, доступ до якої дозволений після проходження державного іспиту, і це регулюється внутрішніми правилами.

В іншій групі держав існує свобода здійснення будь-якої діяльності з митного посередництва від імені третіх осіб. Надання митних послуг

забезпечується різними фігурами, як правило, агентами з доставки та обробки товарів.

Таке регулювання посередницької діяльності має місце, наприклад, у Німеччині ("zollmakler"), де взагалі відсутнє визначення статусу митного брокера, однак взаємини митного агента і його клієнта регулюються законом про приватну комерційну діяльність.

У Сполученому Королівстві Великої Британії і Північної Ірландії діяльність митного брокера зовсім не врегульована на законодавчому рівні.

У Бельгії «митний агент» (agent en douane) це будь-яка фізична або юридична особа, яка виконує професійно діяльність від свого імені, від імені третіх осіб, митні формальності щодо імпорту, експорту або транзиту [8].

Митні агенти зобов'язані бути зареєстровані в Митній Адміністрації.

Митні брокери Франції повинні пройти акредитацію в митниці. Акредитація надається на підставі критеріїв платоспроможності, репутабельності, досвіду та підтвердження кваліфікації співробітників в митній сфері.

Французький закон визначає митного брокера, як особу, що професійно виконує митне оформлення від імені третіх осіб [9, С.182].

До обов'язків митних брокерів входить одержання від клієнтів загальної суми податків, які сплачуються в бюджет від імені клієнта. У випадку не спроможності клієнта щодо сплати митних платежів, брокер перераховує відповідні виплати, які відповідно до цивільного законодавства визначаються звичайним боргом клієнта перед брокером, у зв'язку із чим останній має право утримувати вантаж особи, яку він представляє.

У фінансовій системі Франції сплата всіх митних платежів здійснюється за передплатою чи виставі обов'язкової фінансової гарантії.

Нарешті, у Франції, як і в більшості розвинутих країнах митний брокер одночасно несе відповідальність перед клієнтом і перед митними органами. Відносини брокера із клієнтами регулюються, насамперед, брокер, як представник клієнта, повинен виконувати отримані інструкції й представляти клієнтові корисну інформацію про хід виконання його доручень при виконанні митних формальностей за дорученням. Зазначені вимоги ставлять митного брокера в залежність від клієнта й можуть привести до грошових компенсаційних виплат на користь клієнта в тому випадку, якщо інструкції останнього не були виконані або бажаний результат не був досягнутий.

Схема регулювання митної брокерської діяльності у Франції представлена на рис. 3.

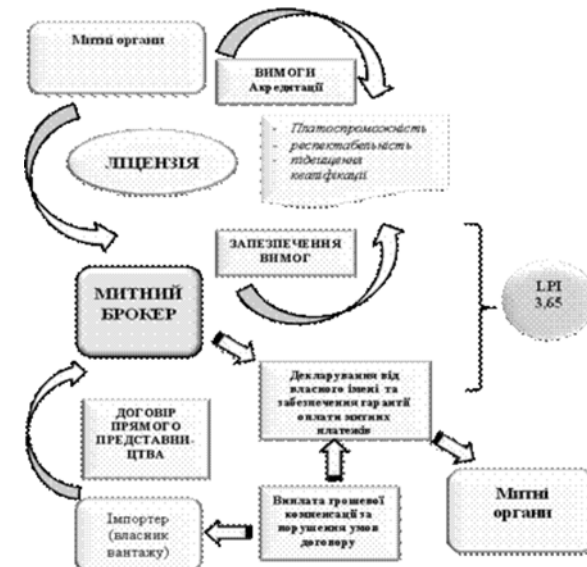

Рис. 3. Регулювання митної брокерської діяльності у Франції

* Авторська розробка

При декларуванні товарів від власного імені митний брокер несе повну відповідальність за всі свої дії й сплату митних платежів, при цьому уникнути відповідальності за порушення не можливо навіть у випадку, коли був відсутній намір з боку брокера. Діяльність митних брокерів досить надійна й стабільна, тому що при здійсненні своїх функцій вони зобов'язані надати подвійну гарантію: з одного боку, гарантувати свою чесність і професійну компетентність з іншого боку - надати фінансові гарантії відповідно до вимоги митного органа, що дозволяє брокерові одержати право на оплату митних платежів після переміщення товарів.

У цей час пріоритетна взаємодія європейської митниці з митними брокерами більш бажане ще й тому, що після об'єднання Європи митне оформлення товарів, переміщуваних між країнами-учасницями ЄС, було скасовано, у зв'язку із чим митним органам довелося працювати не з обмеженим числом професійних митних брокерів, як раніше, а з операційними, що служать частки сектору, включаючи й тих, хто оформляє тільки одну угоду в рік. Це знизило ступінь фінансової безпеки зовнішньої торгівлі Європейських держав, а також ускладнило роботу митних органів при здійсненні митного оформлення товарів, увезених із третіх країн.

Кардинально відрізняється діяльність митних брокерів на ринку посередницьких послуг у Греції через суворі умови для практики надання митно-брокерських послуг.

Особливості регулювання митної брокерської діяльності в тім, що до такої діяльності допускаються лише фізичні особи.

Нарешті, грецький закон встановлює віковий ценз 21 рік для доступу до професії, а також в якості обов'язкового порога виходу на 70-му році.

Діяльність митних брокерів також підлягає ліцензуванню, яке здійснюється після прийняття іспиту у претендента у Комітеті Міністерства фінансів. Грецький закон залишає за собою пряме представництво тільки ліцензованих митних брокерів, в той час як непряме представництво є безкоштовним.

В Італії, митний посередник («spedizioniere doganale») історично вважається ключовою фігурою у відносинах між комерційними операторами та митними органами. Перший нормативно-правовий акт, що регулював діяльність митних посередників був указ короля від 14 січня 1864, що визначав митних брокерів як осіб, наділених особливою компетенцією в галузі митної справи, здатних здійснювати під власну відповідальність діяльність митного представника. Діяльність митних брокерів сьогодні визначена в Італії законом від 22 грудня 1960, N. 1612 (так званий "професійний закон").

На відміну від інших країн для ліцензування діяльності митного посередника необхідна практика протягом двох років. Ліцензійними умовами також передбачено складення професійного іспиту. Заявник отримає ліцензію від управління фінансами (митного управління), що дозволяє йому виконувати митні формальності в зоні діяльності митниці, що обирається претендентом та зазначається в ліцензії.

В Іспанії діяльність митних брокерів («agentes u comisionistas de aduanas») налічує більше ста років історії, з моменту заснування, на 1899, з перших лідерів існує Асоціація експедиторів і брокерів, що діє з 1923.

Особливості діяльності митних брокерів в Іспанії в тому, що для того щоб отримати документ, що підтверджує освіту фахівця з митного оформлення, необхідно скласти іспит у вищому навчальному закладі за програмою затвердженою для підготовки акредитованій митних експертів.

Провадження діяльності митних посередників врегульовано відповідним міністерським наказом, що регламентує умови доступу до діяльності в якості митного брокера/агента, встановлює вимоги щодо обов'язкового страхування діяльності митного брокера в розмірі не менш 50000 латів.

Вищевказані умови передбачені для того, щоб зменшити можливість шахрайства, та збільшення рівня безпеки комерційних вантажопотоків. Справді, завдяки своїм знанням митної практики, митні брокери пропонують гарантію держави, наскільки це можливо.

У Сполученому Королівстві митне представництво представляють безліч осіб, так наприклад агенти з обробки вантажів, експедитори, клірингові агенти, митні консультанти, митних брокерів тощо, жоден з них не має статусу митного представника. Діяльність щодо надання посередницьких послуг чітко не регламентується. Права й обов'язки митного представника прописуються лише в угоді між агентом і принципалом.

У Польщі фізична особа може бути зареєстрована як митний брокер якщо:

- проживає в Співтоваристві;
- має необхідний потенціал для виконання правових угод;
- користується всіма громадянськими правами;
- має свідоцтво середньої освіти;
- не було засуджено за економічні чи фінансові злочини;
- належним чином виконує свої обов'язки митного брокера відповідно до кодексу професійної поведінки після складення іспиту екзаменаційної комісії призначений Міністерством фінансів.

В інших державах, таких як Німеччина чи Швеція, немає таких вимог.

У цьому зв'язку, виконуючи функції митного брокера в рамках спільноти до митних брокерів ставляться різні вимоги.

У Китаї діяльність митних брокерів чітко врегульована митним законом

Китайської Народної Республіки. Вантажовідправники, вантажоодержувачі імпортованих та експортованих товарів і митних брокери повинні підлягати реєстрації в митниці відповідно до закону з метою здійснення декларування, особа відповідна за декларування повинна отримати кваліфікацію для участі в бізнесі. Для отримання ліцензії митного брокера претенденті повинні мати статутний капітал не менше мільйона юанів; серйозні організаційні структури і системи фінансового управління; в штаті п'ять митних декларантів з п'ятирічним досвідом роботи сайт та програмне забезпечення, необхідні для здійснення декларування товарів.

Специфіка правового регулювання російського інституту митних брокерів, багато в чому відрізняються від умов функціонування аналогічних інститутів в економічно розвинених країнах. У зв'язку з тим, що даний інститут ще дуже молодий, але має достатньо тривалу історію, так як існує на території держави понад 25 років.

Згідно зі ст. 60 Федерального Закону [10] «Про митне регулювання в Російській Федерації», митним представником може бути російська юридична особа, включена до реєстру митних представників.

Слід зазначити те, що поняття «митний представник» замінює поняття «митний брокер». Отже, митні брокери іменуються митними представниками є юридичною особою держави-члена Митного союзу але це не означає його можливість представляти інтереси будь-якого з трьох держав, так як митний брокер повинен отримувати свідоцтво держави, на території якої зареєстровано підприємство.

Умови включення юридичної особи до реєстру митних представників встановлені статтею. Згідно зі ст. 13 Митного кодексу Митного союзу [11] цією включення юридичної особи до реєстру митних представників здійснюється за таких умов:

- 1) наявність в штаті цієї особи не менше 2 (двох) працівників, які мають документ, що підтверджує їх відповідність вимогам, встановленим законодавством держав - членів митного союзу;
- 2) наявність договору страхування ризику своєї цивільної відповідальності, яка може настати внаслідок заподіяння шкоди майну експонованих осіб або порушення договорів з цими особами.
- 3) надання забезпечення сплати митних зборів, податків на суму, еквівалентну не менше ніж одному мільйону євро, за курсом валют, що встановлюється відповідно до законодавства держави-члена митного союзу, на день надання такого забезпечення;
- 4) відповідність іншим вимогам та дотримання інших умов, які встановлені митним законодавством митного союзу і (або) законодавством держав-членів митного союзу.

Найбільш жорстка умова діяльності митних посередників стосується розміру суми забезпечення зобов'язань по сплаті митних платежів і величини страхової суми за договором страхування цивільної відповідальності митного брокера. Розміри зазначених сум настільки великі, що створюють фінансовий бар'єр для входження багатьох суб'єктів

Розмір страхової суми, в межах якої страховик зобов'язується при настанні кожного страхового випадку відшкодувати шкоду особам, чийм майновим інтересам вона заподіяна не може бути менше 20 мільйонів рублів. Розмір страхової виплати визначається в розмірі заподіяної шкоди, але в межах страхової суми [11].

Одним із ключових моментів взаємодії митного представника з клієнтом є солідарна відповідальність щодо сплати митних платежів.

Отже, це означає наявність тристоронніх відносин між митними органами, суб'єктом ЗЕД (вантажовласником) й митним представником.

Узагальнюючи зарубіжний досвід регулювання митної брокерської діяльності автором розроблено три основні моделі державного регулювання такої діяльності:

Таблиця 1.
Моделі державного регулювання митної брокерської діяльності

Модель	Рівень регулювання	Сутність регулювання	Приклади застосування
1 модель	Відсутність державного адміністрування	Вирішення усіх питань, пов'язаних з митним представництвом за засадах і принципах саморегулювання	Німеччині і Велика Британія і Північної Ірландія
2 модель	Контроль з боку відповідного відомства (митної адміністрації, митниці)	Контроль на рівні Центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи.	США, Канада, Франція

3 модель	Сильний авторитетний контроль з боку міністерства	Посилення адміністрування, жорсткі вимоги щодо діяльності митних посередників	Греція, Росія, Польща, Італія, Іспанія
----------	---	---	--

Висновки. Після проведення дослідження митної брокерської діяльності в зарубіжних країнах можна зробити висновки щодо високої правової забезпеченості діяльності митних брокерів. Як правило, державне регулювання діяльності митних посередників (брокерів, агентів, маклерів) опирається на закони, що визначають умови функціонування посередників у митній сфері.

У більшості розвинених країн діяльність митних брокерів (маклерів, агентів) ліцензується. Видачу ліцензій або дозволів здійснює міністерства або відомства.

У деяких країнах митний брокер - це фізична особа, у деяких - юридична. Так само статус митних брокерів у різних країнах може варіюватися. Система гарантій, діюча в ЄС відрізняється від американської тим, що в Європі прийнято брати гарантійний контракт із відстроченим виконанням зобов'язань із боку гаранта. Наприклад, якщо гарантія видана банківською установою, і виплата належних митних платежів учасником ВЕД не зроблена у встановлений строк, митні органи можуть звернутися в банк і одержати необхідну суму. Таким чином, зіставивши модель регулювання з рівнем митного обслуговування у міжнародних рейтингах можна дати оцінку ефективності регулювання митної брокерської діяльності та впровадити зарубіжний досвід у систему регулювання митної брокерської діяльності в Україні.

Література.

1. Світлак Ірина Іванівна. Організаційно-правові засади провадження посередницької діяльності митного брокера та митного перевізника в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна академія державної податкової служби України. - Ірпін, 2006.
2. Приймаченко Д. В. Щодо діяльності митних посередників у процесі реалізації митних формальностей / Д. В. Приймаченко // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 802–807. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11pdvrmf.pdf>.
3. Бондаренко І. О. Посередництво у сфері митних відносин: чинне й перспективне законодавство / І. О. Бондаренко // Митна справа. – 2005. – № 2. – С. 49–53.
4. Гвардзинська Е. Таможенні посередницькі послуги в таможених процедурах (на прикладі таможених агентств і податкових консультантів) / Е. Гвардзинська // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. - 2010. - № 2. - С. 170-179. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2010_2\(5\)_31.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2010_2(5)_31.pdf).
5. Customs act, R.S.A. 1985, c.1 (2 nd Supp.) Customs Brokers Licensing Regulations. SOR/86-1067. –[Електронний ресурс] Режим доступу: http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/regulations/SOR-86_1067/20060623/P1TT3xt3.html.
6. U.S. Bureau of Customs & Border Protection, “What Every Member of the Trade Community Should Know About: Customs Brokers” publication by the Office of Regulations & Rulings. – [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.cbp.gov/sites/default/files/documents/icp048_3.pdf.
7. US Code . – Customs brokers. – 1641(19). – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/19/1641>.
8. Belgian customs, Instruction № 881.0 of 16.03.1998. – [Електронний ресурс] Режим доступу: http://fiscus.fgov.be/interfdan/nl/site/customs_eng.htm
9. Berr C.J., Tremeau H., Le droit douanier communautaire et national, Economica, 6a ed., 2004, p. 182.
10. Федеральный закон от 27.11.2010 № 311-ФЗ «О таможенном регулировании в Российской Федерации» // СЗ РФ. – 2010. – № 48. – Ст. 6252.
11. Таможенный кодекс Таможенного союза (приложение к Договору о Таможенном кодексе Таможенного союза, принятому Решением Межгосударственного Совета ЕврАзЭС на уровне глав государств от 27.11.2009 N 17) (ред. от 08.05.2015) // Собрание законодательства РФ. - 13.12.2010. - N 50. - Ст. 6615.

References.

1. Svitlak, I. I.(2006), "Orhanizatsiino-pravovi zasady provadzhennia poserednytskoi diialnosti mytnoho brokera ta mytnoho pereviznyka v Ukraini", Abstract of Ph.D. dissertation, 12.00.07, Natsionalna akademiia derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy, Irpin, Ukraine.
2. Pryimachenko, D. V. (2011), "Shchodo diialnosti mytnykh poserednykyv u protsesi realizatsii mytnykh formalnostei", *Forum prava*, vol.1, pp. 802–807, [Online], available at: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11pdvrmf.pdf>.
3. Bondarenko, I. O. (2005), "Poserednytstvo u sferi mytnykh vidnosyn: chynne u perspektyvne zakonodavstvo", *Mytna sprava*, vol. 2, pp. 49–53.
4. Gvardzin'ska, E. (2010), *Tamozhennye posrednicheskie uslugi v tamozhennykh procedurah (na primere tamozhennykh agentstv i nalogovykh konsul'tantov)*, *Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Ser. : Pravo*, vol. 2, pp. 170-179, [Online], available at: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2010_2\(5\)_31.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2010_2(5)_31.pdf).
5. Customs act, R.S.A. 1985, c.1 (2 nd Supp.) Customs Brokers Licensing Regulations. SOR/86-1067, [Online], available at: http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/regulations/SOR-86_1067/20060623/P1TT3xt3.html.
6. U.S. Bureau of Customs & Border Protection, “What Every Member of the Trade Community Should Know About: Customs Brokers” publication by the Office of Regulations & Rulings, [Online], available at: http://www.cbp.gov/sites/default/files/documents/icp048_3.pdf.
7. US Code . – Customs brokers. – 1641(19), [Online], available at: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/19/1641>.
8. Belgian customs, Instruction # 881.0 of 16.03.1998, [Online], available at: http://fiscus.fgov.be/interfdan/nl/site/customs_eng.htm
9. Berr C.J., Tremeau H., Le droit douanier communautaire et national, Economica, 6a ed., 2004, p. 182.
10. Federal'nyj zakon ot 27.11.2010 № 311-FZ «O tamozhennom regulirovanii v Rossijskoj Federacii» // SZ RF. – 2010. – vol.48, p. 6252.
11. Tamozhennyj kodeks Tamozhennogo sojuza (prilozhenie k Dogovoru o Tamozhennom kodekse Tamozhennogo sojuza, prinjatomu Resheniem Mezghosudarstvennogo Soveta EvrAzJeS na urovne glav gosudarstv ot 27.11.2009 N 17) (red. ot 08.05.2015), *Sobranie zakonodatel'stva RF*. - 13.12.2010. - vol. 50, p. 6615.

Стаття надійшла до редакції 11.02.2016 р.

ТОВ "ДКС Центр"